

MINISTERSTWO ROZWOJU REGIONALNEGO
Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej

Fundusze unijne a zróżnicowanie regionalne kraju

Warszawa, 27 marca 2008 r.

Proces konwergencji w wybranych krajach UE (zmiany w stosunku do średniego PKB UE-27)

Kraj	Średnie tempo wzrostu PKB		PKB (wg parytetu siły nabywczej) na mieszkańca UE-27=100				
	2000-2007	2004-2007	1999	2003	2007	Różnice w pkt. między 2007 a	
						1999	2003
UE- 27	2,3	2,6	100,0	100,0	100,0	x	x
Czechy	4,3	5,8	69,8	73,7	81,2	11,4	7,5
Estonia	8,8	9,4	42,5	54,6	72,5	30,0	17,9
Litwa	7,4	7,9	38,9	49,1	60,1	21,2	11,0
Polska	4,0	5,4	48,7	49,1	54,7	6,0	5,6
Węgry	4,0	3,6	53,7	63,5	64,1	10,4	0,6

W latach 2004-2007 Polska nadrobiła w stosunku do średniej UE-27 5,6 pkt proc., podczas gdy Czechy 7,5 pp., a Estonia 17,9 pp.

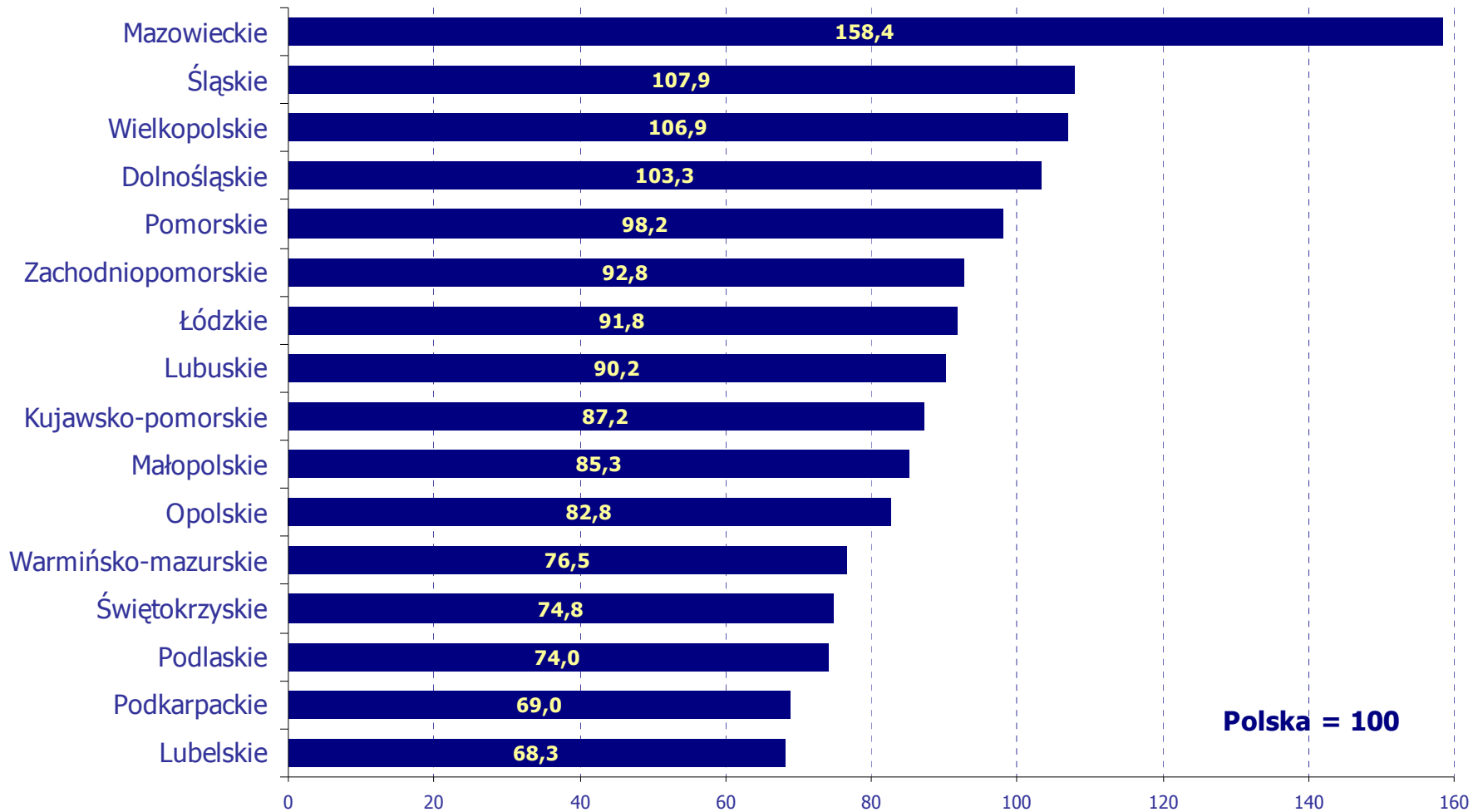
Produkt krajowy brutto wg województw (w cenach bieżących)

Województwo	Średnie tempo wzrostu w latach 2000-2005 w %	Polska = 100	
		Ogółem	
		1999	2005
POLSKA	6,8	100,0	100,0
Dolnośląskie	6,3	8,0	7,8
Kujawsko-pomorskie	6,6	4,8	4,7
Lubelskie	5,8	4,1	3,9
Lubuskie	6,7	2,4	2,4
Łódzkie	6,7	6,2	6,2
Małopolskie	6,9	7,2	7,3
Mazowieckie	7,7	20,2	21,4
Opolskie	6,3	2,4	2,3
Podkarpackie	6,0	4,0	3,8
Podlaskie	6,7	2,3	2,3
Pomorskie	6,5	5,7	5,7
Śląskie	6,6	13,4	13,3
Świętokrzyskie	5,9	2,6	2,5
Warmińsko-mazurskie	6,2	3,0	2,9
Wielkopolskie	7,5	9,1	9,4
Zachodniopomorskie	5,3	4,5	4,1

W latach 2000-2005 najszybciej rozwijały się województwa: mazowieckie (7,7 %), wielkopolskie (7,5 %) ; najwolniej – woj. zachodniopomorskie (5,3 %).

Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca w 2005 roku

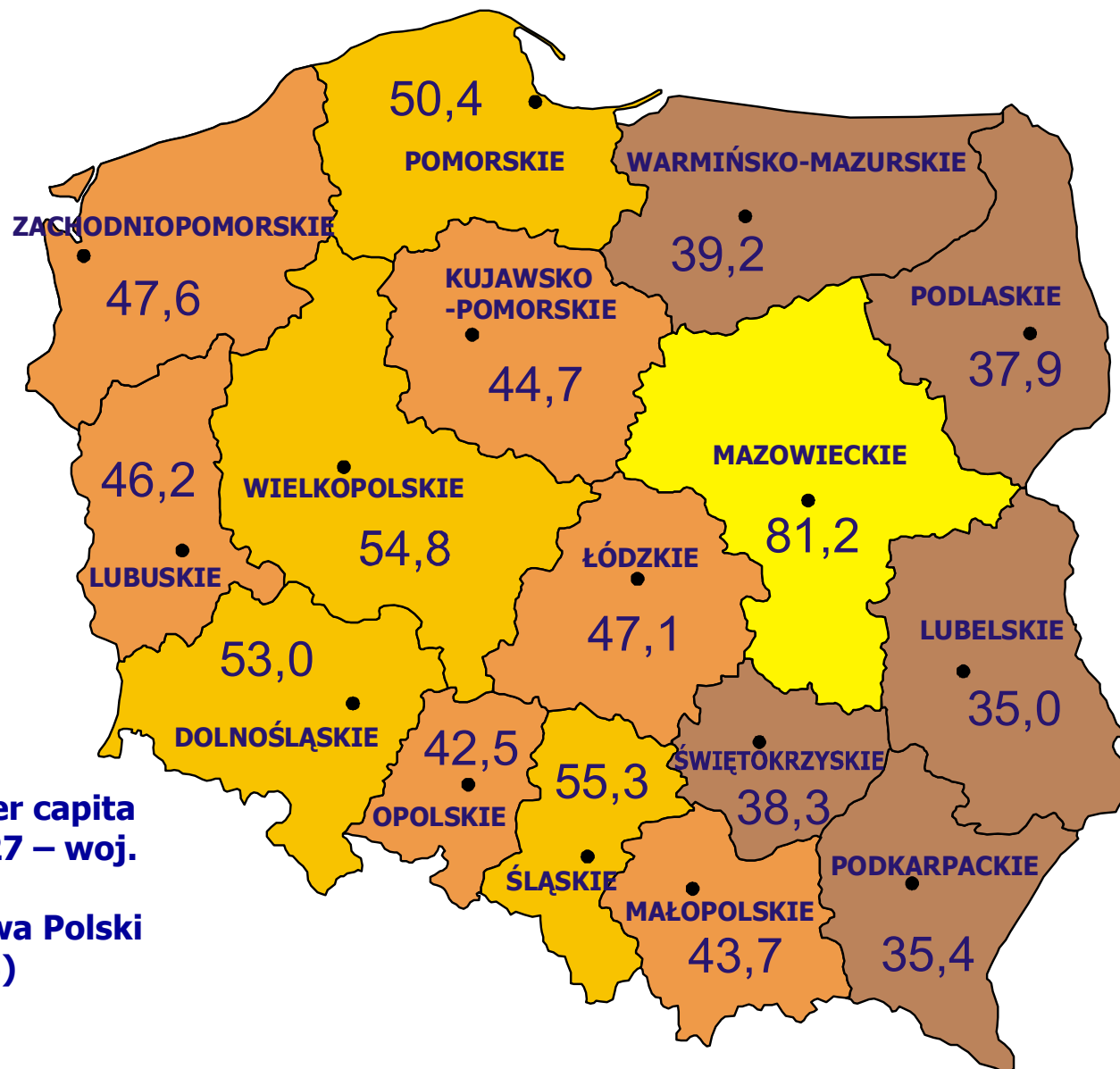

UE-27 = 100

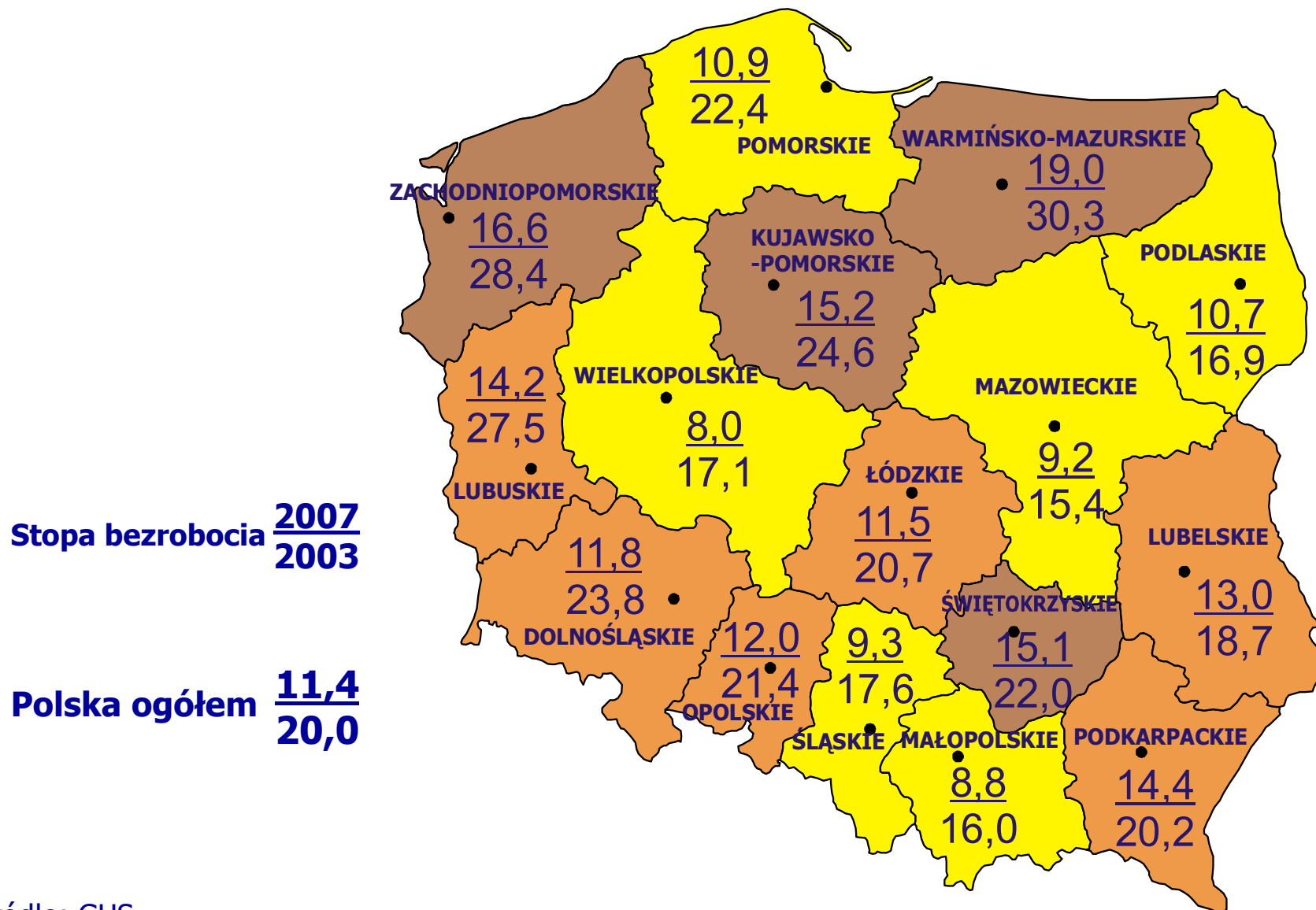
**Polska ogółem:
54,7 w 2007 r.;
52,5 w 2006 r.;
51,3 w 2005 r.**

**Najwyższy poziom PKB per capita
w relacji do średniej UE-27 – woj.
mazowieckie (81,2%),
a najniższy – województwa Polski
wschodniej (poniżej 40%)**

Stopa bezrobocia rejestrowanego wg województw (w %)

Jednostka terytorialna	Relacja do PKB w %		
	2003	2004	2005
Polska	0,56	0,56	0,57
Dolnośląskie	0,40	0,41	0,45
Kujawsko-pomorskie	0,25	0,27	0,25
Lubelskie	0,41	0,46	0,48
Lubuskie	0,18	0,11	0,15
Łódzkie	0,54	0,52	0,52
Małopolskie	0,86	0,96	1,02
Mazowieckie	1,19	1,20	1,10
Opolskie	0,16	0,13	0,12
Podkarpackie	0,36	0,29	0,30
Podlaskie	0,20	0,24	0,27
Pomorskie	0,43	0,48	0,52
Śląskie	0,33	0,31	0,34
Świętokrzyskie	0,06	0,08	0,08
Warmińsko-mazurskie	0,23	0,21	0,24
Wielkopolskie	0,48	0,43	0,47
Zachodniopomorskie	0,17	0,17	0,17

Znaczna koncentracja terytorialna nakładów na działalność B+R:

Udział województwa mazowieckiego w łącznych nakładach Polski wyniósł 41,8%, kolejne to woj. małopolskie -12,3% oraz woj. śląskie – 8,4%.

Łącznie te 3 województwa ponoszą ponad 60% nakładów na B+R.

Nakłady inwestycyjne na 1 mieszkańca w latach 2003-2006

Jednostka terytorialna	Ogółem				
	2003	2004	2005	2006	
	w zł				2003=100
Polska	2902	3155	3434	4062	140,0
Dolnośląskie	3126	3597	3970	5076	162,4
Kujawsko-pomorskie	2143	2254	2622	2981	139,1
Lubelskie	1643	1848	1992	2261	137,6
Lubuskie	2567	2728	3287	3537	137,8
Łódzkie	2368	2803	3490	3889	164,2
Małopolskie	2844	2821	3082	3967	139,5
Mazowieckie	5009	5309	5634	6445	128,7
Opolskie	2010	2212	2553	2773	138,0
Podkarpackie	2168	2345	2440	2817	129,9
Podlaskie	2053	2320	2720	3064	149,2
Pomorskie	2647	3042	3370	4036	152,5
Śląskie	2842	3050	3297	4187	147,3
Świętokrzyskie	1985	2325	2322	2418	121,8
Warmińsko-mazurskie	2001	2165	2735	3312	165,5
Wielkopolskie	3652	3800	3792	4176	114,3
Zachodniopomorskie	2377	2903	2831	3835	161,3

Województwa słabiej rozwinięte inwestowały przede wszystkim w sektorze II (przemysł i budownictwo), a wyżej rozwinięte – w sektorze III (usługi).

Projekty realizowane w ramach polityki spójności w okresie 2004 – I półrocze 2007 objęte były następującymi programami operacyjnymi:

- SPO Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw,
- SPO Rozwój Zasobów Ludzkich,
- SPO Transport,
- Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego,
- SPO Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich,
- SPO Rybołówstwo i Przetwórstwo Ryb,
- PO Pomoc Techniczna,
- oraz inicjatywy wspólnotowe INTERREG i EQUAL.

Obszary interwencji:

1 obszar - sektor produkcyjny, gdzie zaliczane są projekty m. in. z zakresu rolnictwa, leśnictwa, turystyki, wsparcia dla przedsiębiorstw, sfery B+R oraz innowacyjności,

2 obszar - zasoby ludzkie, skupiający m.in. przedsięwzięcia z zakresu polityki rynku pracy, szkolenia zawodowego, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu itp.,

3 obszar - infrastruktura podstawowa, zawierający m. in. projekty z obszaru infrastruktury transportu, telekomunikacji i informacji, środowiska, kultury, ochrony zdrowia, a także przedsięwzięcia z zakresu planowania przestrzennego,

4 obszar - pomoc techniczna.

Struktura ilościowa i wartościowa projektów

Obszary interwencji	Projekty			Wartość jednostkowego projektu (w tys. zł)
	liczba (LP)	wartość (WP)	dofinans. (DW)	
	w odsetkach			
Ogółem	100,0	100,0	100,0	1152,0
w tym				
obszar 1-sektor produkcyjny	83,0	34,5	22,2	479,3
obszar 2-zasoby ludzkie	8,9	6,7	8,7	861,6
obszar 3-infrastruktura	4,8	57,5	67,0	13812,5

- 1 - sektor produkcyjny
- 2 - zasoby ludzkie
- 3 - infrastruktura podstawowa
- 4 - pomoc techniczna

Liczba projektów na 100 tys. ludności

Województwo	Liczba projektów ogółem	Liczba projektów na 100 tys. ludności			
		ogółem	obszar 1	Obszar 2	obszar 3
Polska	78184	205,1	170,3	18,3	9,4
Dolnośląskie	3707	128,7	94,4	16,9	9,1
Kujawsko-pomorskie	4908	237,6	209,8	12,9	4,4
Lubelskie	7531	347,2	307,3	21,3	10,2
Lubuskie	1494	148,1	101,8	26,8	14,9
Łódzkie	6125	239,2	210,8	13,7	5,8
Małopolskie	4638	141,6	115,4	14,9	6,4
Mazowieckie	11936	230,5	191,7	18,9	10,5
Opolskie	2139	205,8	160,9	23,9	14,5
Podkarpackie	3229	154,0	113,0	21,3	8,6
Podlaskie	5072	424,6	367,3	30,9	16,6
Pomorskie	4595	208,2	174,2	19,8	11,9
Śląskie	4245	91,0	67,2	14,8	7,6
Świętokrzyskie	3843	300,8	257,5	17,3	5,9
Warmińsko-mazurskie	3303	231,5	184,4	22,7	12,3
Wielkopolskie	7800	230,6	204,2	16,1	9,5
Zachodniopomorskie	3619	213,8	167,5	22,7	13,7

Udział województw w realizacji projektów

Województwa	Wartość projektów		Dofinansowanie wspólnotowe		Relacja 4:2 (w %)
	(w tys. zł)	(w %)	(w tys. zł)	(w %)	
1	2	3	4	5	6
Polska	90 067 640	100,0	47 333 133	100,0	52,6
Dolnośląskie	9 671 914	10,7	4 700 530	9,9	48,6
Kujawsko-pomorskie	4 660 207	5,2	2 225 332	4,7	47,8
Lubelskie	3 706 869	4,1	1 944 073	4,1	52,4
Lubuskie	1 901 027	2,1	1 035 671	2,2	54,5
Łódzkie	6 242 350	6,9	3 101 790	6,6	49,7
Małopolskie	5 591 583	6,2	2 962 246	6,3	53,0
Mazowieckie	14 069 193	15,6	7 816 284	16,5	55,6
Opolskie	1 758 025	2,0	981 008	2,1	55,8
Podkarpackie	3 435 494	3,8	1 887 427	4,0	54,9
Podlaskie	2 444 391	2,7	1 139 702	2,4	46,6
Pomorskie	5 639 601	6,3	2 973 981	6,3	52,7
Śląskie	12 254 463	13,6	6 793 720	14,4	55,4
Świętokrzyskie	2 503 672	2,8	1 180 160	2,5	47,1
Warmińsko-mazurskie	3 173 941	3,5	1 700 505	3,6	53,6
Wielkopolskie	7 606 592	8,4	3 883 226	8,2	51,1
Zachodniopomorskie	5 408 318	6,0	3 007 478	6,4	55,6

Udział wsparcia UE według obszarów interwencji

Obszary interwencji	Wartość projektów (WP) w mln zł	Dofinansowanie wspólnotowe (DW)	
		w mln zł	WP=100
Ogółem	90 067,6	47 333,1	52,6
w tym:			
obszar 1-sektor produkcyjny	31 114,5	10 494,4	33,7
obszar 2-zasoby ludzkie	6 008,2	4 139,5	68,9
obszar 3-infrastruktura	51 575,9	31 704,9	61,5

Wykorzystanie środków unijnych*) w przekroju województw

Województwa	Dofinansowanie unijne (DW) województwa = 100		
	obszar 1	obszar 2	obszar 3
Polska	22,2	8,7	67,0
Dolnośląskie	12,4	7,0	78,9
Kujawsko-pomorskie	33,4	9,3	56,6
Lubelskie	37,2	14,6	46,4
Lubuskie	26,0	9,6	60,8
Łódzkie	22,4	6,9	70,0
Małopolskie	24,0	9,8	64,1
Mazowieckie	16,8	7,5	70,0
Opolskie	28,2	10,2	60,3
Podkarpackie	26,7	13,4	58,3
Podlaskie	46,5	14,0	36,6
Pomorskie	20,3	8,7	69,6
Śląskie	13,0	7,3	79,0
Świętokrzyskie	27,7	18,0	53,3
Warmińsko-mazurskie	34,0	11,7	52,6
Wielkopolskie	25,3	6,5	67,2
Zachodniopomorskie	25,6	6,5	66,0

*) Bez pomocy technicznej

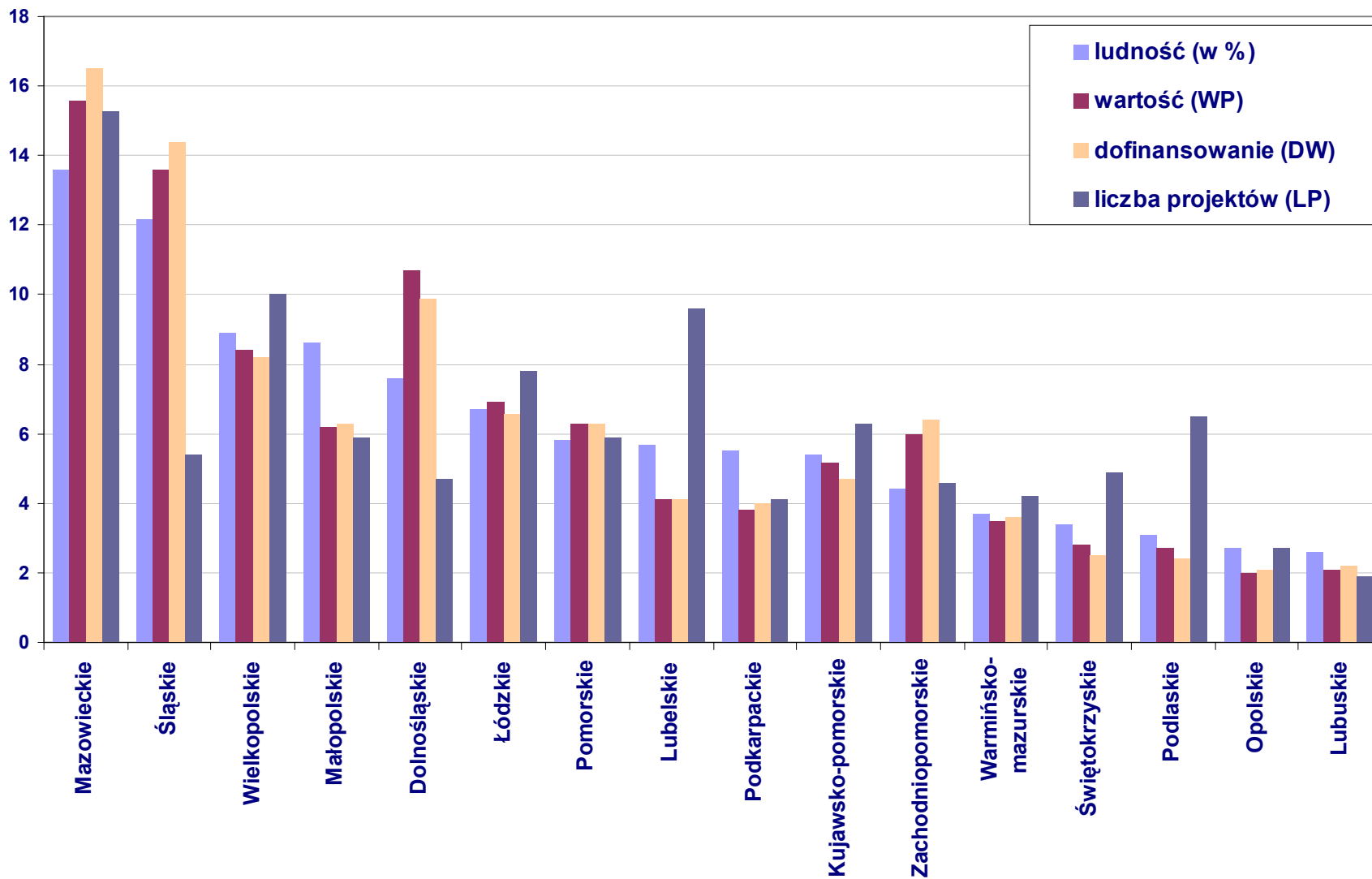
Projekty na tle potencjału ludności

Województwa	Ludność (w %)	Projekty		
		wartość (WP)	dofinans. (DW)	liczba (LP)
		Polska=100		
Dolnośląskie	7,6	10,7	9,9	4,7
Kujawsko-pomorskie	5,4	5,2	4,7	6,3
Lubelskie	5,7	4,1	4,1	9,6
Lubuskie	2,6	2,1	2,2	1,9
Łódzkie	6,7	6,9	6,6	7,8
Małopolskie	8,6	6,2	6,3	5,9
Mazowieckie	13,6	15,6	16,5	15,3
Opolskie	2,7	2,0	2,1	2,7
Podkarpackie	5,5	3,8	4,0	4,1
Podlaskie	3,1	2,7	2,4	6,5
Pomorskie	5,8	6,3	6,3	5,9
Śląskie	12,2	13,6	14,4	5,4
Świętokrzyskie	3,4	2,8	2,5	4,9
Warmińsko-mazurskie	3,7	3,5	3,6	4,2
Wielkopolskie	8,9	8,4	8,2	10,0
Zachodniopomorskie	4,4	6,0	6,4	4,6

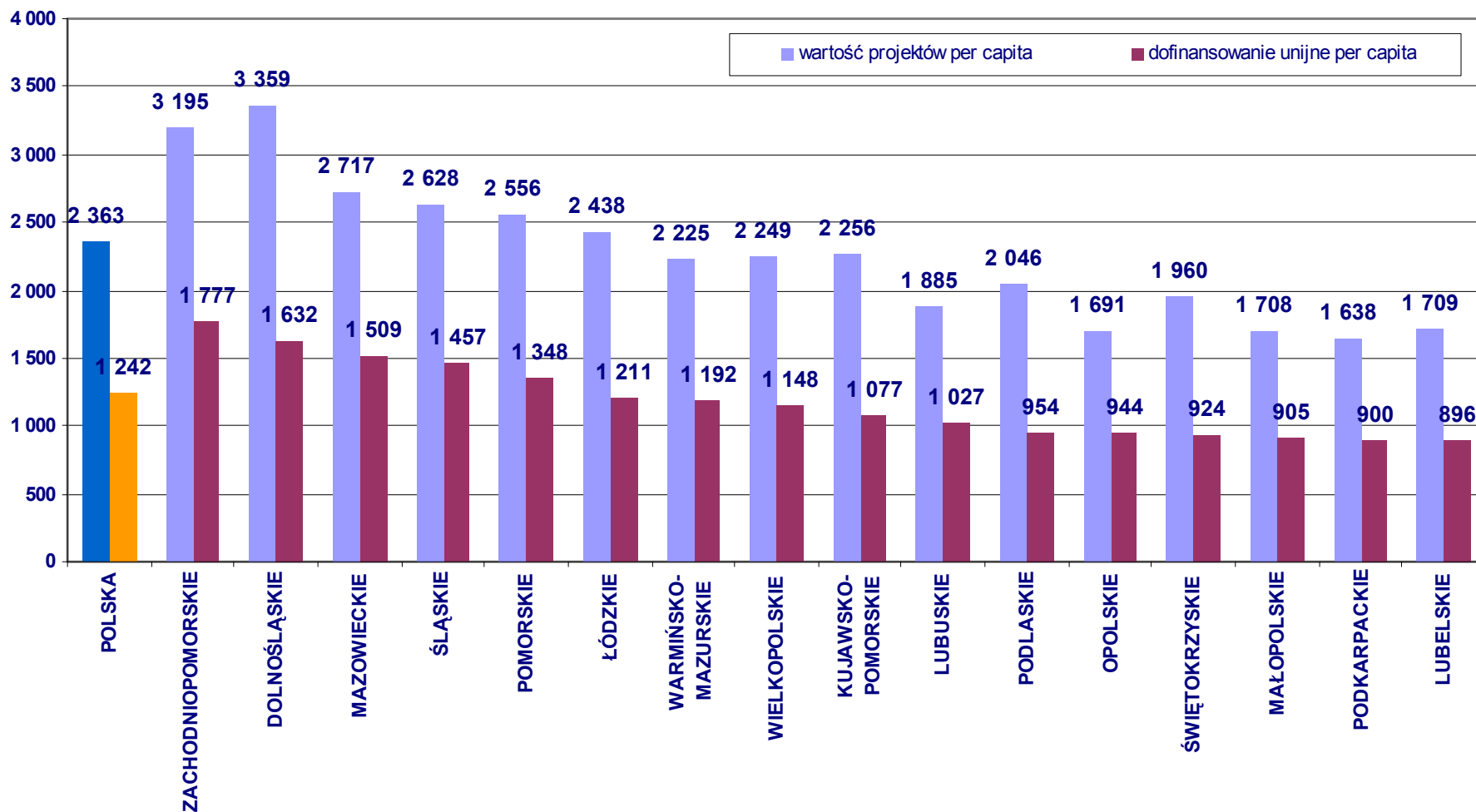
Projekty na tle potencjału ludności

Polska = 100

Projekty w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Uwagi końcowe

- Środki unijne mają rosnące znaczenie nie tylko w odniesieniu do skali kraju, ale też na poziomie jednostek samorządu terytorialnego (realizują one **ponad 40% wartości projektów** ogółem i wykorzystują **ponad 46% dofinansowania UE**).
- W niemal wszystkich województwach dominuje wsparcie projektów infrastrukturalnych (67% całego dofinansowania).
Województwa Polski wschodniej przeznaczają więcej niż przeciętnie środków UE na **wsparcie projektów z zakresu zasobów ludzkich oraz sektora produkcyjnego**, zaś województwa wyżej rozwinięte – na projekty z zakresu infrastruktury.
- Wskaźnik ilości projektów na 100 tys. ludności jest wyższy w województwach Polski wschodniej, ale to w dużej mierze projekty o niskiej wartości.
Udział województw Polski wschodniej w wartości projektów i dofinansowaniu wspólnotowym **jest mniejszy niż zamieszkujący je odsetek ludności**.
- **Zróznicowanie między województwem najbogatszym a najbiedniejszym** (licząc według PKB na 1 mieszkańca) **w 2005 r. wynosiło 2,32** (w 2003 r. - 2,20, a w 2000 r. - 2,16). Gdyby trend pozyskiwania środków UE się utrzymał – zróznicowanie może wzrastać. Szansę na poprawę tych wskaźników stwarza realizacja Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej.

MINISTERSTWO ROZWOJU REGIONALNEGO

Dziękuję za uwagę

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

ul. Wspólna 2/4

www.mrr.gov.pl

www.funduszeuropejskie.gov.pl

